

Piirivalve esimene iseseisev reostustõrjeoperatsioon

Tiiu Leis

Algselt 27. augustiks kavandatud Eevi vraki kütusest tühendamise operatsioon lükkus halva ilma tõttu 30. augustile, mil Hiiumaa ranniku lähedal asuva kaubalaeva Eevi kütusetankid veesegusest diiselkütusest tühjaks pumbati.

Reostustõrjet teostasid reostustõrjelaev Triin, piirivalvelaevad PVL-106 ja PVL-006 Läänemere keskkonnakomisjoni Helcom'i koostöös raames ka kaks Rootsi rannavalve tehnikulist konsultanti. Ürituse eestvedajaks olid mereosakonna reostustõrjejaoskonna ülem Silver Vahtra ja tehnika-ala vanemametnik Tauno Mettis.

Kaldast 1,5 miili kaugusel mere põhjal lebava Eevi kütusetankides võis olemasoleva informatsiooni kohaselt olla vähemalt 8 tonni diiselkütet.

Esmalt paigutati Triinult Eevi ümber õlitõrje poom. Kuna Eevi ahter asub vee all, siis ühendasid kaks piirivalve tuukrit kütusepaagi pumba külge ja Eevi paakidesse jäänud kütus pumbati reostustõrjelaevade mahutitesse. Tõsi küll, kütust paakides oli reostustõrje spetsialisti hinnangul vaid tühi hulk.

Eesti lipu all sõitnud 1955. aastal ehitatud Eevi juhiti madalikule selle aasta 23. märtsil.

Tiiu Leis

Welcome to Estonia!

Naeratav passikontrolör Artur Loit rõõmustas turisti ja suursaadikut

Saabusin just kahekuuliselt tuurilt Euroopast. 12ne riigi seast olin ma teretunud vaid Eestis. Saabudes Eestisse 4 juulil, Tallinna reisisadama passikontrolör (tuln tiiburiga Helsingist) kontrollis mu passi, lõi sellesse templi ja ütles mulle naeratuse ning kogu maailma entusiasmiga: "Tere tulemast Eestisse!"

Olen 51-aastane ja rännanud ümber maailma, aga see oli esimene kord kui ma olin teretunud sellisel maal nagu teil. Ma ei unusta head tunnet, mis siit sain, kaht meeldivat päeva Tallinnas. Teie ilus maa on täidetud paljude ilusate ja sõbralike inimestega - isegi passikontrolöridega. Tahtsin, et te teaksite.

Täna minu riikisaabumise nii meeldivaks tegemise eest - see oli reisi kõige meeldejäävam moment.

Siiralt
Robert Fleck

Jaan Rõõmus

Kapral Artur Loit tõestas veelkord, kui kasulik on riigile sõbralik piirivalvur, kes kujundab saabunule esmase mulje Eestist.

Sellise kirja kirjutas hr Fleck Eesti suursaadik Sven Jürgensoonele USAs.

Muidugi ei oldud kitsi selle kiituse edastamisel ka piirivalveametisse.

Küsimusele "kas see naeratus on teie suul ka hallil argipäeval" kostab Artur Loidi kolleegilt hoiatav manitsus "ära sa naera midagi!" Tõsiselt kapral Loit seda märkust siiski ei võta. Vastupidi, ta on rõõmus, et ei ole tööl tellisetehases, vaid piirival-

ves, kus on tegemist elavate inimestega.

Poolteist aastat piirivalves töötanud Loit teenis enne seda rahuvalvurina Liibanonis ja Bosnias.

"Leping sai läbi, mõtlesin, et tulen riigitööle tagasi," kommenteeris Loit, kes käib ühtlasi ka väljaõppel Piirivalvekoolis.

Kapral ise Ameerikas käinud ei ole.

Tiiu Leis

Eesti sõlmis radariostu lepingu sakslastega

Jaan Rõõmus

EADS Deutschland GmbH projektijuht Detlev Borgmann ja piirivalveameti peadirektori asetäitja mjr Aivar Lõhmus kätlevad radarite ostulepingu sõlmimise märgiks.

Siseminister Tarmo Loodus ja mereseiradarite riigihankekongursi võitnud firma EADS Deutschland GmbH esindajad kirjutasid 24. augustil alla 411 miljoni krooni eest 20 radari ostmise lepingule.

"Radarid avavad Eesti piirivalve silmad nii merel kui õhus. Nad annavad pildi päästeoperatsioonidel, aitavad parandada laevajuhtimissüsteemi ja loomulikult on neil kaitsetstarbeline vajadus," ütles siseminister Loodus pärast lepingu allkirjuta-

mist.

Radariostu müüjapoolne projektijuht Detlev Borgmann jutu järgi esitas Eesti firmale erinevaid avastamaks ka kõige väiksemaid objekte ja madalal lendavaid lennukeid või siis vee kohal lendavaid kohtereid. "Selliseid nõudmisi pole keegi varem esitanud," ütles Borgmann.

Esimesed radarid peaksid Eestisse jõudma järgmise aasta lõpul.

Tiiu Leis

Parim piirivalvur on Jaanus Kiil

Üheteistkümnendat korda välja antud Paroc'i parima piirivalvuri 8000 kroonine preemia annetati Ida-Viru piirivalvepiirkonna infojaoskonna allohvitser Jaanus Kiilile.

2001. aasta II kvartali töötulemuste põhjal parimaks piirivalvuriks tunnustatud veebel Jaanus Kiil pidas selle aasta 19. aprillil Narva piiripunkti kinni piiriületaja, kes üritas Eestisse tuua 11 000 võltsitud USA dollarit.

Rutiinse piirikontrolli käigus kahtlust äratanud 43-aastase Narva elaniku Sergei rõivaste sisetaskust avastas vbl. Kiil 110 uhiuut sajadollarilist rahatähte.

Tähelepaneliku vaatluse käigus selgus, et paljudel kupüüridel korduvad samad seerianumbrid. Kinni peetud Sergei väitel ei olnud ta teadlik, et tegemist on valerahaga, sest ta olevat võltskupüürid omandanud Ivangorodi turul ühelt tundmatult isikult, kes palunud need Eesti poolel ootavale isikule edasi toimetada.

Valeraha üle riigipiiri toimetamise ja raha deklareerimata jätmise süüdistatav Sergei anti edasiseks uurimiseks üle politseile.

Veebel Jaanus Kiil teenib lepingulises tegevteenistuses piirivalves alates 8. aprillist 1993.

16. veebruaril 1994 omistati talle auaste nooremveebel, 19. juunil 1998 auaste veebel. Teenistuse jooksul on veebel Kiil üles näidanud aktiivsust ja otsustusvõimet, millega on eeskujuks kaasteenijatele.

Lisaks Paroc'i preemiale autasustati piirivalveameti peadirektori tänukirja ja rahalise preemiaga summas 1000 krooni Kagu piirivalvepiirkonna Koidula piiripunkti piirivalvur-spetsialisti kapral Agnes Paasi ja Hiiumaa piirivalvepiirkonna Kõpu kordoni piirivalvur kapral Priit Strandbergi.

Kapral Agnes Paas pidas tänavu 12. aprillil Koidula piiripunkti kinni Pihkva elaniku Paveli juhitud sõiduauto BMW ja avastas selle ümberehitatud kütusepaagist 180 liitrit salapiiritust. Tänu tähelepanelikkusele ja oskuslikule tegutsemisele on kapral Paas salakaupa avastanud varemgi.

Kapral Priit Strandbergi initsiatiivil ja eestvedamisel õnnestus tänavu mais Hiiumaal Kõrgessaare valdas Kirikulahes avastada ja peatada röövpüüdjate tegevus ning kinni pidada kaks seaduserikkujat.

Jaan Rõõmus

Preemia ja tänukirjad andsid piirivalve peresuvepäevade avatseremoonial Pärnumaal, Pärslasjäse üle siseminister hr. Tarmo Loodus, piirivalveameti peadirektor kolonel Harry Hein ja AS Paroc esindajad. AS Paroc, mis turustab Eestis ehitusliku isolatsioonimaterjalina kasutatavat kivivilla, soovib preemiat välja pannes tunnustada teenistuses silma paistnud piirivalvureid ning rõhutada piirivalve töö tähtsust turvalise elu- ja ärikeskkonna loomisel. Piirivalveameti ja Paroc'i vahel sõlmitud koostöölepingu alusel antakse preemiat ühis komisjoni otsuse alusel välja nelikorda aastas.

Urmo Kohv

Lühiveerg

Piirivalve autasustas USA suursaadikut teeneteplaadiga

Piirivalveamet autasustas teisipäeval, 4. septembril ametist lahkuvat USA suursaadikut Eestis proua Melissa Foelsch Wellsi hea vastastikuse koostöö eest Piirivalve Teeneteplaadiga.

Autasu andis täna proua Melissa Foelsch Wellsile üle Piirivalveameti staabiülem peadirektori ülesannetes kolonel Aare Evisalu. Piirivalve Teeneteplaadiga autasustatakse Eesti piirivalve teenistuses olevaid isikuid, samuti Eesti Vabariigi ja välisriikide kodanikke märkimisväärtete teenete eest piirivalve tegevuse edendamisel.

Jaani Röömus

Kodutüred käisid piirivalvelaevaga sõitmas ja Piirivalvekoolis

Augusti alguses osalesid 130 parimat kodutütart ja nende juhti kolmandatel üle-eestilistel preemiapäevadel, mille tihe programm nägi ette kohtumisi Riigikogu liikmete ja valitsuse esindajatega, Piirivalvekoolis Suurupis kohtuti piirivalveameti peadirektor kolonel Harry Heinaga ja üldosakonna ülem mjr Raivo Terve andis kodutütardele üle piirivalve päevikud.

Kodutüred kohtusid ka siseminister Tarmo Loodusega ning maa- ja metsandusminister Jaan Röömsuga. Kodutütartele ja nende juhtidele andis ülem kindralleitnant Johannes Kerdiga.

Jaani Röömus

Eesti ja Ungari piirivalved tugevdavad koostöösidemeid

11.-13. septembrini Ungaris viibinud piirivalveameti staabiülem peadirektori ülesannetes kolonel Aare Evisalu tutvus kolme päeva jooksul kohaliku piirivalvega ning pidas Ungari kolleegidega läbirääkimisi kahe riigi piirivalvete vahel sõlmitava koostööprotokolli küsimuste üle. Eesti ja Ungari piirivalvete vaheline organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust käsitlev koostööprotokoll kirjutatakse alla tänava oktoobris. Sõlmitav protokoll on piirivalve poolseks sammuks kahe riigi valitsuste vahelise koostöökokkuleppe täitmisel, mis käsitleb võitlust rahvusvahelise terrorismi, narkootikumide ja organiseeritud kuritegevusega.

Nii käesolev kohtumine kui oktoobris allkirjastatav koostööprotokoll panevad aluse Eesti ja Ungari piirivalveteenistuste regulaarsetele kohtumistele ja infovahetusele. Eesti piirivalvel on Ungari kolleegidega kontaktid alates 1994. aastast, mil osaleti esimesel rahvusvahelisel piiripolitsei konverentsil.

Kolme päeva jooksul tutvusid Eesti piirivalve esindajad piirivalveteenistuse organiseerimisega Ungari ja Jugoslaavia vahelisel piiril, mida tulevikus nähakse kui lõiku Euroopa Liidu välispiirist. Samuti tutvuti Budapesti rahvusvahelise lennujaama ja sealse piirivalveteenistusega ning Ungari piirivalve staabiga. Viisidi käigus oli Eesti piirivalve esindajatel võimalus tutvuda ka meetmetega, mida rakendasid Ungaris kohalikud õiguskaitseorganid seoses traagiliste sündmustega USA-s. Kohtumisel Ungari piirivalve ülem asetäitja brigaadikindral Dezio

Kovaci, kriminaaljälituse ja uurimis-osakonna ülem kolonel Istvan Sioke ja piiriosakonna ülem asetäitja kolonel Ferenz Takaciga anti ülevaade mõlema riigi piiridel valitsevast olukorrast, ametkondade hetkeseisust ja tulevikuperspektiividest. Lisaks arutati Ungari ja Eesti piirivalveametkondade osa eurointegratsiooni protsessis ja tehtud ning eelseisvaid samme piirivalveorganisatsiooni ettevalmistamisel selle täielikku nõuetega vastavusse viimiseks Euroopa Liiduga ühinemise hetkeks. Kolonel Aare Evisalu saatsid visiidil piirivalveameti piiriosakonna ülem kolonel-leitnant Uno Kaskpeit, piiriosakonna vanemohvitser kapten Ago Tikk ja infoosakonna ülem leitnant Inge Lindsaar.

Piirivalvest lahkusid teened ka ohvitserid

14. septembril lahkusid Eesti piirivalvest pärast aastatepikkust teenistust väljateenitud pensionile seise teened ka ohvitseri, teiste seas Saaremaa piirivalvepiirkonna ülem kaptenmajor Mati Heinmets ja piirivalvelaevade üksikdivisjoni komandör kaptenleitnant Ants Toomepuu.

Koos kaptenmajor Heinmetsa ja kaptenleitnant Ants Toomepuuga lõpetasid aktiivse teenistuse piirivalves piirivalveameti side- ja valvetehnika osakonna süsteemiarendusjaoskonna ülem major Märt-Haljand Kitsing, piirivalveameti piiriosakonna teenistusjaoskonna vanemohvitser kapten Mati Rubin, piirivalveameti kinnisvaraosakonna vanemohvitser kapten Imre-Arnold Tiri, Põhja piirivalvepiirkonna merebaasi ohvitser leitnant Peeter Klausen ja Pärnu piirivalvepiirkonna Mõisaküla kordoni ülem leitnant Mati Lehola.

Saaremaa piirivalvepiirkonna ülem kohusetäitjana jätkab kaptenmajor Heinmetsa asemel endine Saaremaa piirivalvepiirkonna staabiülem leitnant Toomas Kase-maa. Piirivalvelaevade üksikdivisjoni komandöriks saab kaptenleitnant Ants Toomepuu asemel endine Põhja piirkonna Viru piirivalve rajooni ülem vanemleitnant Aare Pildre.

Kauaaegse eeskujuliku teenistuse ja hindamatu panuse eest Eesti piirivalve arengusse autasustati pensionileminejaid reedel kaitseväge juhataja tänukirja, hinnalise kingituse ja teeneteplaadiga "Piirikotkas". Autasud andsid üle kaitseväge juhataja konradmiral Tarmo Kõuts ja piirivalveameti staabiülem peadirektori ülesannetes kolonel Aare Evisalu.

Jaani Röömus

Vene ja Norra eksperdid tutvusid Eesti piirivalvega

10.-14. septembrini viibisid Eestis töövisiidil Vene Föderaalsete Piirivalveteenistuse ja Norra rannavalve eksperdid, tutvudes Läänemere-maade piirikontrolli koostöö raames viie päeva jooksul Eesti piirivalvega.

Vene Föderaalsete Piirivalveteenistuse mereosakonna vanemohvitser II järgu kapten Aleksander Glinkin ja Norra Rannavalve ohvitser kaptenleitnant Atle Selvaer tutvusid piirivalveameti, merevalvekeskuse, piirivalvelaevade üksikdivisjoni ja Põhja piirivalvepiirkonnaga. Ekspertid külastasid Tallinna reisisadama ja lennujaama piiripunkte, Piritasadamat, tutvusid piirivalve lennusalga lennuvahenditega ning viibisid Ida-Viru, Peipsi, Valga ja Kagu piirivalvepiirkondades.

Urmo Kohv, Tiiu Leis

Piirivalveleht

Matti Malmre - kas viimane eestlane, kes New Yorgi Maailmakaubanduskeskusest linnavaadet imetles?

Pärnu piirivalvepiirkonna staabiülem **Matti Malmre** külastas **Maailmakaubanduskeskust esmaspäeval, 10. septembri õhtul kella seitsme paiku, järgmise päeva hommikul jälgis ta kaubanduskeskuse kaksiktornide rammimist ja hävingut aga televiisorist.**

Järgnevalt vahendab Piirivalveleht mehe muljeid saatslikest päevadest.

"Proua ei julgenudki meiega tulla, katsus maja alt ja kommenteeris hiljem, et see oli väga tugev. Ostsingi "kaksikute" alt venelaste käest müügiputkast New Yorgi kaardi ja pasta-pliiaisi.

75ndale korrusele saime liftiga ja hiljem sõitsime teise liftiga kõrgemale. Liftipoisi jutu järgi kestis sõit vaid 59 sekundit.

Meil oli võõrustajaga kokku lepitud, et ka teisipäeval minnakse laevaga NYi. Hommikul tulin üles, tegin 9 paiku teleka lahti ja vaatan, tossab. Ei osanud midagi arvata. Olin pikali,

telekal häälet ei olnud, kui majja sõitis teine lennuk sisse. Vaatasin, et asi pole õige, panin hääle peale, ajasin poisi üles. Tema ütleski, et on juhtunud õnnetus.

Juurdepääs kaubanduskeskusele suleti 14. Avenüüst.

Väga paljud käivad *Freeholdist* praamiga NY tööle, praam viib inimesed koos autodega "kaksikute" lähedale vabandussamba juurde.

Teisipäeval jäid paljud sadamas seisvad autod omanikuta. Televiisori andmetel töötas neis kahes tornis kokku 50 000 inimest, praeguseni on kadunute arv, mida levitatakse, ca 5000...

Teedel olid liiklusummikud, üks rida 3-4 realses teest oli vabastatud päästeteenistujatele. Päästetöödele oli väga palju vabatahtlikke soovijaid, vajati meditsiiniõdesid, arste. Ameeriklaste patriotism suurenes, igal viiendal autol lehvitsid ameerika lipud.

Olime külas ühel peretuttaval eestlasel, kellel on elamis-luba ja taotleb ameerika kodakondsust. Oma reisil kohtusime paljude eestlastega, kes kardavad, et tuleb sõda, samas aga loodavad, et pommid ei jõua Ameerikasse.

Peale terroriakti olid ameeriklased muulaste peale nii vihased, et isegi ühes meid teenindanud bensiniijaamas hakkasid seal töötavad aserbaidžaanlased end peksasaamise kartuses venelasteks kutsuma. Kohalikud telejaamad näitasid paari juhtumit, kus araablase välimusega muulastele liiga tehti.

Pidin ära tulema laupäeval kell 22.30 väljuva British Airwaysi lennukiga. Tegelikult väljus lend alles kell 00.30. Läbi viperuste jõudsin Helsingisse, kus oli aega 40 minutit laeva väljumiseni. Sõit oli suur närvipinge ja õnnestumine. Eestisse jõudsin plaani järgi."

Tiiu Leis

Piirivalve VIII perepäevad jäävad kauaks meelde

Põhja piirivalvepiirkonna staabiülem Tõnu Hunt ei varja oma võidurõmu, lisaks karikale anti piirkonna käsutusse kasutatud "sapikas".

Teise augusti varahommikul väljus perepäevade korraldustoimkond Valga piirivalvelinnakust ja võttis kursi Pärnseljale.

Juba aasta alguses alanud pingeline töö jätkus laagripiltsi ette valmistamisel, mänguväljakute korrastamisel, parkimisplatside ja telkimiskohtade maha märkimisel. Järgmise päeva lõunaks oldi külaliste saabumiseks valmis. 3. augustil perepäevad algasidki.

Et piirivalve töötajatele ja nende pereliikmetele, keda oli ühtekokku 1500 inimest, meeldivad puhketingimused luua, oli meeldiv tõdeda, et lisaks piirivalveameti materiaal- ja osamaksust laekunud rahale ei keeldunud ka paljud asutused ning ettevõtted piirivalve töötajate ja nende pereliikmete suvemängudele oma õlga alla panemast.

Pärnselja lopsakate mändide all viidi läbi mitmeid huvitavaid üritusi nii lastele kui ka täiskasvanutele.

Perepäevade pidulikul avamisel võtsid sõna Riigikogu riigikaitse komisjoni esimees Tiit Tammsaar ja piirivalveameti peadirektor kolonel Harry

Hein. Mõlemad soovisid perepäevadele saabunuile aktiivset kaasalöömist igas ettevõtmises, ilusat ilma, sooja rannavett ning meeldivaid elamusi koos veedetud hetkedest.

Siis kui tulejumalanna, lilledest pärg peas ja põlev tõrvik käes, olles valgel hobusel ratsutades tule kohale toimetanud ja lõkke süüdanud, pöördus kohalolijate poole siseminister Tarmo Loodus. "Eesti rahvas austab oma riiki ja riigipiiri. Selle eest võlgne suuresti tänu meie piirivalvuritele. Loitku laagrilõkke, elagu piirivalve perepäevad. Tundke ennast nende päevade peremeestena," ütles Loodus.

Sõnade jätkuna lõi esmaettekandes kõlama piirivalve perepäevade hümn:

"Suvel, kui päikene lõõmab, üle me isade maa.

Meri täis kuldseid lõimi, süda ei rahu siis saa.

Võtame pere ja lähme Pärnselja laagrisse koos.

Et puhata, koguda mõtteid, ees ootavaks pinevaks tööks."

Peadirektor Harry Hein avaldas lootust, et see laul hakkab Pärnseljal kõlama igal aastal.

Sportmängude ja isetegevusprogrammide meeldivaks jätkuks olid külastajatele tuntud tantsuansambli Nõõp esinemine ja ilutulestik, mis kaunistas sumedat augustitaevast lausa kahel ööl. Eriti soojalt ja südamliselt võtsid perepäevadele saabunud vastu Anne Veski ja tema ansambli ning tantsutüdurukute esinemise.

Pühapäeval, 5. augustil kui rahvas oli rivistunud perepäevade lõpetamiseks ja laagripilpu langetamiseks, tänas piirivalveameti peadirektor kolonel Harry Hein korraldajaid ning jagas parematest parematele autasusid.

Üldkokkuvõttes osutus seekordsetel suvemängudel tublimaks Põhja piirivalvepiirkond. Teiseks jäi korraldaja Valga ja kolmandaks piirivalveamet. Nendele andsid kolonel Harry Hein ja kapten Tõnu Reinup üle võidukarikad. Tegelikult väärinuksid autasu kõik perepäevadest osavõtjad, sest nii üksmeelset, energilist ja teotahelist rahvast pole varem Pärnseljal nähtud.

Järgmiste, üheksandate piirivalve perepäevade korraldajaks on Pärnu piirivalvepiirkond.

Vello Jaska

Rootsi rannavalvurid kutsusid 15. riigi lendurid oma lennudevõime aastapäevale

Itaalia rannavalvurite käsutuses olevat lennukit ATR 42 MP Surveyor on kaasaegne jälgimistehnika nii merevalveks kui mereostuse avastamiseks.

Kuus Eesti piirivalve esindajat osalesid 23.-25. augustil Rootsi Rannavalve lennudevõime 25. aastapäevaüritustel, mille raames korraldati rahvusvaheline seminar merejälgimise korraldamise kohta lennukite abil, patrull-lennukite demonstratsioon, pressikonverents ning pidulik õhtusöök Nyköpingi lossis.

Piirivalveameti staabiülem Aare Evisalu, piirivalve lennusalga ülem Allan Oksmann, lennukite eskadrilli ülem Valeri Kutuzov ja kolm L-410 lennukimeeskonna liiget olid ühed viieteistkümne riigi esindajast ja Baltimaadest ainsad, kes tulid kohale oma lennukiga.

Lennunduse seminaril käsitleti nelja põhiteemat: keskkonnakaitset ja -kontrolli, riigipiiri kontrolli ja territoriaalvete jälgimist, mereotsinguid ja -päästet, kalapüügi kontrolli. Eesti piirivalve tegevusest viimasel ajal tegi ettekande kolonel Aare Evisalu.

Aare Evisalu: "Väljasõidul sai ülevaate mitmete riikide patrullitegevusest merel, mille kohta siiani ülevaade puudus. Näiteks Itaalia, Kreeka, Norra, Iirimaa, Šoti ja Inglismaa. Põhjalikumalt sai aimu Saksamaa tegevusest. Seminari käigus oli võimalik näha erinevate riikide prioriteetiasetusi merealade kontrolli ja jälgimise valdkonnas, kuulata Euroopa Komisjoni arvamust

lennutegevuse rollist kalakaitse korraldamisel, tutvuda kohtumisel osalenud riikide lennukitega ning lennukitesse paigaldatud seirevahenditega."

Lennutegevuse arendamisel peetakse oluliseks uut tehnikat

Piirivalveameti staabiülem Aare Evisalu on Eesti piirivalve oluline kavandada jälgimistehnika hankimist lennukitele-helikopteritele ning ehitada välja mere-seire infosüsteem. Selleks loodi Eesti piirivalvurid mitmeid väliskontakte, soojad suhted tekkisid Itaalia rannavalvuritega, kes tutvustasid lähemalt oma tegevuse korraldamist ning navigatsiooni infosüsteemi, millest mõningaid elemente võiks rakendada Eestiski.

Maailmas töötatakse välja uusi tehnilisi lahendusi mereostuste avastamiseks-identifitseerimiseks. Näiteks Itaalia rannavalve ja Itaalia tolliteenistus (Italia Guardia di Finanza) on muretsenud jälgimistehnikaga lennukid ATR 42 MP Surveyor, mis on võimelised patrullima kuni 8 tundi järjest. Kreeklased on samuti kasutusele võtnud uued, kaasaegse jälgimistehnikaga lennukid, rootslased kaaluvad oma lennukibaasi väljavahetamist.

Patrull-lennud jäävad oluliseks merejälgimise abinõuks ka edaspidi,

vaatamata rannikul paiknevate seiresüsteemide arengule. "Kui näiteks piirivalve seiresüsteemi kasutuselevõtuga piirikontrolli lendude vajadus kindlasti väheneb, siis merereostuse avastamiseks jääb endiselt põhiliseks mooduseks," ütles Aare Evisalu.

Lennukite tähtsusest merekeskkonna kontrollimisel räägib Saksamaa praktika

"Saksamaal sooritavad keskkonnakontrolli lennukid kolm lendu ööpäevas, üks kord Läänemeres ja kaks korda Põhjamerel, kattes kogu riigi mereala. Kokku koguneb sedasi aastas ligikaudu 2000 lennundit," tõi näiteks Evisalu.

Meie vahendid võimaldavad kolonel Evisalu sõnuta katta poole Eesti mereterritooriumist üks kord nädalas.

Staabiülem Aare Evisalu tuleks kaaluda Saksamaa ja Taani vahelise koostöö meetodite kasutuselevõttu, kus Saksamaa teeb kontrolllende Taani kohal ja vastupidi. Nii võiks käivitada sama piiri- ja reostuskontrollisüsteemi Eesti ja Soome vahel.

Pressikonverentsil edukad

Seminarile eelnenud pressikonverentsile olid kutsutud intervjuusid jagama itaallased kui kõige kaugema ja eksootilisema maa esindajad, soomlased kui suure kogemusega piirivalveorganisatsiooni esindajad ja eestlased, kes on arendanud edukalt oma tegevust piirivalve vallas.

Lennundusala kohtumise kulminatsiooniks oli meelde jääv keskõine pidulik õhtusöök Nyköpingi vanas lossis, mis oli korraldatud keskaegses stiilis ja vabas õhus.

Tiiu Leis

Eestlased jagasid kogemusi ka Itaalia kolleegidega, vasakul Itaalia naispiloot, keskel Eesti piirivalve lennusalga naispiloot Kadri Ojasoo ja vasakul lennukite eskadrilli ülem Valeri Kutuzov.

Soome kuldsete retriiverite tõuühing kinkis Eesti piirivalvele kutsika

5. septembril kinkis tänava 20ndat tegutsemisaastat tähistav Soome kuldsete retriiverite tõuühing Golden Ring Eesti piirivalvele kuldse retriiveri tõugu kutsika, kes pärast koolituse läbimist alustab teenistust narkoerana Põhja piirivalvepiirkonnas Tallinna reisisadama piiripunktis.

Esimesed kuus kuud pärast Eestisse saabumist elab kutsikas koerajuhhi juures, omandades elementaarse kuulekuskoolituse. Umbes kaheksa kuu vanuselt algab spetsiaalset narkokursust, mis kestab kaks kuud. Pärast kursuse läbimist jätkub iseseisev töö koos koerajuhhiga. Umbes aasta pärast võib koera pidada väljaõppinud narkoeraks. Narkoerana keskmine tööiga on seitse kuni üheksa aastat.

Kutsika koolituse toetamiseks

on Soome ja Eesti tõuühingud mõlemas riigis käivitanud projekti "Elu narkootikumideta". Projekti raames müüakse rinnamärke ning saadud rahaga finantseeritakse kutsika koolitust nii Soomes kui ka Eestis. Kutsika kasvatamist ja koolitamist jälgib Eesti poolelt Eesti Kuldsete Retriiverite Tõuühing. Kuldne retriiver on tuntuks saanud oma väga heade tööomadustega: koer on kergesti koolitav, kõrge stressitaluvusega, kannatlik, sihikindel ja eesmärgipärane töötaja, kellel on väga hea haistmine. Lisaks on kuldsetel retriiveril ka sõbralik välisus.

Golden Ringi juhatus ostis kuldse retriiveri kutsika erakasvatajalt kaheksa nädala vanuselt. Kutsikas on sündinud tänava 17. juunil ja tema nimi on Karvin Silhouette. Kutsika isaks on Inglismaa pärit-

Kutsikas tundis end tulevase hoolidaja ja koerajuhhi kpr Imbi Savi süles üpris koduselt.

olu kuldne retriiver Paulari Phylanderer ja emaks Karvin Fina Finlandia. Kutsika kasvatajateks on Helena ja Heidi Karves.

Urmo Kohv

Tervituseks – VALVEL!

6

Lippuriks sai valitud pikk tõsine Ida-Virumaal elav noormees, kes tegi ettepaneku, et lubagu ma teda kolmeks päevaks koju. Tema ema olevat maaler ja värvib varda meistri tasemel välismaa valge värviga. Nii saigi tehtud. Talle ja kahele assistendile tegin paaril päeval kõigi lipuvõtete harjutamiseks tõsist õppust.

Noormehel oli kodus kaks koolitüdrukust õde, kelle ta kolme päeva jooksul kodulipuvardaga assistentideks koolitas. Tagantjärele paistab see naiivne, kuid vanad ja noored olid sel ajal agarad ning valmis Eesti asja etendama.

Lipuvarras sai tipp-topp ning noormees oli end lippuriks hästi ette valmistanud. Lipumeeskond oli ülejäänud päevadel hommikujooksust ja võimlemisest vabastatud ning marssis selle asemel mööda paraadijoont. Oppeaega paraadiks ettevalmistamiseks ei kasutatud tundi. See toimus iga päev kolm korda teel kasarmute juurest sööklaasse ja peale toidukorda lauluga tagasi.

Nädal enne paraadi õnnestus kohtuda Eesti põllumajandustehnika Voka osakonna orkestri dirigendi hr Mart Loidega. Mul oli meele eestiaegne meloodia, mida paraadidel mängiti. Ümisesin talle seda viit ja mõmisesin mõnda meelesõlnud poollauset. Hr Loide ütles, et see peaks olema Porilaste marss. Kui Porilaste marss, siis olgu Porilaste marss meie paraadi tervitusmarsiks paraadi juhataja ettekandel vastuvõtjale ja viimase ringikäigul rivistusi tervitades. Siis veel "Jumal, sul ligemal" langenute mälestamise puhul, Eesti hümni ja kaks-kolm bravuurset eestipärast marsipala.

23. veebruaril, peale lõunat, toimus kompaniide paigutamise lipuplatsile ja kolm korda paraadi treening algusest lõpuni.

Esimesel korral tuli mehi koos käsklustega käsitsi paika panna, sest sündmus oli enneolematu kõigile, vaatamata sellele, et rühma- ja kompaniitõuühing oli paraad eelmisel õhtul paberil läbi mängitud.

Paraadi rakendajateks olid kompaniitõuühing Arvo Reinsalu rivistaja, asetäitja rivialal; Mati Kähr - juhataja ja kuna piirivalve ülem hr Oövel ei soovinud olla vastuvõtjaks, siis seda osa täitsin mina.

Pimedas saabus 15-liikmeline orkester.

Esimesed orkestri muusikahelid tekitasid erilise, üldise piduliku-sõjaväelise meeleolu. Voka EPT puhkpilliorkester oli maameeste orkester, omas küllaltki suurt repertuaari ja rahuldavat mängutaset. Puhtsõjaväe muusikaga, nagu meile vaja oli, nad varem rinda pistnud ei olnud. Eks ole ikka vahe, kas mängida jalutusmarssi laulupeorõngikäigule või paraadimarssi drillitud sõduripoistele!

Esimene proov koos muusikaga võttis ebarütmist kõigil asjaosalistel ülematel mütsi alt

märjaks, momendi tõsidusest hääle värisema ja oli tunne, et asi muutub palaganiks (nii armastas ütelda staabiülem Luuhaväli). Ent taganemisteed ei olnud. Rääkisime asjad selgeks, kuidas vaja, kuna muusika taktipealt lõpetada jne. Ja näe - teine proov oli pingevabam ning tuli päris ladusalt välja. Kolmanda proovi lõppedes avaldasin kõigile, nii piirikaitsetele kui orkestrantidele, tänu - ülesnäidatud püüdlikkuse eest. Olime väsinud, õhtusõigile poolteist tundi hilinenud, ent rõõmsad. Ma arvan, et seda olid kõik. Tundsin suurt kergendust ja rahuldust südames, kindlustunnet paraadipäevaks.

Õhtul riietasime ka orkestri koosseisu sinisesse mundrisse, mütsi ette "mööga ja rukkilillele".

Voka EPT orkester hr Mart Loide dirigeerimisel oli tärkava Eesti kaitsejõudude esimehe sõjaväe orkester.

Külalised hakkasid kogunema 24. veebruaril hommikul alates kella poole kümnest. Alguses mõtlesime kõiki registreerida, ent rahvast tuli palju. Kuna vahtkond oli tugevdatud, siis otsustasime külalised vabalt sisse lubada ning tutvuda kõigega, mida süda soovib, kaasa arvatud aastapäevaks maitsekalt rahvusvärvide ning kuuse-männiokstega dekoreeritud eluruumidega.

Olime saatnud trükitud lihtsad sinise vabariigi vapiga kutsed piirikaitse juhtkonnale ja Ida-Viru maakonna tähtsamatele ametiisikutele. Härra Oöveliga oli kaasas Ülemnõukogu saadik hr Toomas Kork, piirikaitse juhid Tallinnast ja maakondadest. Kohale sõitis riigi- ja piirikaitse osakonnast hr Robert Sinimägi. Mõlemad mehed tegid Remniku Oppekeskuse heaks mõndagi head.

Kõige rohkem oli poiste sugulasi, tuttavaid ja pruute, oli uudistajaid lähimbrusest, Iisakult, Jõhvist, Kohtla-Järvelt ja mujalt.

Eestlaste pärastõjajaegset esimest paraadi võimendas marsisidraga Voka puhkpilliorkester Mart Loide dirigeerimisel.

kol Johan Saar

(Järgneb)

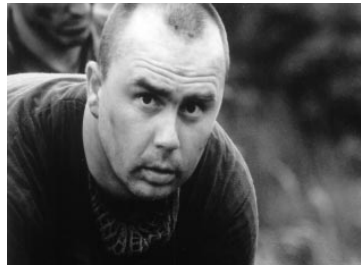
SPORT
SPORT
SPORT

Piirivalvurid jäid Ernal kolmandaks

Marek Laanisto, Pärnu piirivalvepiirkonna I kla piiripunkti ülem. Osales Ernal teist korda.

“Minu arvamus on see, et luureülesanne kõige paremini ei õnnestunud. Seal pidi maaala läbi luurama ja skeemina esitama. Kuna aga kriteeriumid olid ettearvamatud, mis tähendab, et igal aastal on hinnatud skeemi, kuid seekord hinnati rohkem tehnilist poolt, siis vastavalt sellele saime me vähem punkte. Ma arvan, et see on üks suuremaid põhjuseid, miks me esimeseks ei tulnud.”

Reno Rattassepp, Põhja piirivalvepiirkonna Harju piirivalve rajooni staabiohvitser. Osales Ernal kolmandat korda.

“Luureülesandes jäime eestpoolt viiendaks, mis pole sugugi paha. Meditsiiniülesanne läks täielikult aia taha. Ma fikseerisin koos kohtunikuga kella, kuus minutit oli aega. Kui mulle öeldi, et ülesande täitmise aeg on läbi, siis minu kella järgi oli veel 30 sekundit aega, millega oleksime jõudnud ülesande ideaalselt ära lõpetada... Teine meditsiini ülesanne läks väga hästi, laskmine samuti.”

Meelis Peterson, Narva-Jõesuu piirivalve õppekeskuse õppejaoskonna ohvitser. Osales Ernal 6. korda. Võistkonna ülem.

“Koostöö meeskonna vahel jäi nõrgaks, sest saime omavahel vähe trenni teha. Kõige paremini läks orienteerumine, ülejäänud harjutused tulid meil välja keskpäraselt. Ürituse korraldus ei olnud varasemaga võrreldes nii hea. Eelmise aasta oli selles suhtes kõige parem. Luurevõistlust korraldab Erna selts ja sel aastal aitas ka piirivalve. Meie poolt said küll kõik nõuanded antud.”

Lembit Mitt, Saaremaa piirivalvepiirkonna teenistusjaoskonna ohvitser. Osales Ernal esimest korda.

“Juttude järgi pidi võistlus olema raskem, aga üllatus oli päris suur, kui rada läbi sai ja väsimust ei tundnudki. Ilmaga vedas, vihma saime esimese 24 tunni jooksul kätte. Tase oli üpris kõva. Laskmine läks hästi, meditsiini ülesanne läks aia taha.”

Kautla lähedal 9.-11. augustini toimunud luurevõistluse Erna võitsid seekord Järva kaitseliitlased.

Järgnesid Soome teine võistkond ja piirivalve võistlejad. Viienda koha sai Hiina teine võistkond. USA lõpetas võistluse 23. ja ainuke nais-esindus Eesti naiskodukaitsest 25ndana. Kokku lõpetas retke 27 võistkonda, ainukestena katkestasid inglased, kes ei pidanud raskel rajal füüsiliselt vastu. Võisteldi paadisõidus, kõielt laskumises, noaviskes, orienteerumises, laskmises, miinivälja ületamises, lahingutehnika tundmises, esmaabi andmises ja luuramises.

Erna luurevõistlust on korraldatud alates 1994. aastast, 1995. aastal muutus võistlus rahvusvaheliseks. Piirivalve on luurevõistlustel osalenud 1996. aastast (II koht). 1997. aastal saavutasid kaks piirivalve võistkonda I ja III koha, 1998. aastal jäi neljandaks. 1999. ning 2000. aastal õnnestus saavutada I koht.

Tiiu Leis

Peipsi ja Valga piirkonna piirivalvurid kõige professionaalsemad

Piirivalve VI maismaapiiri valvamine ja I piirikontrollialased kutsevõistlused toimusid 5.-7. septembrini Piirivalvekoolis Suurupis. Kutsevõistlustest võttis osa viis maismaapiiri ja üheksa piirikontrolli toimkonda kokku 28 piirivalvuriga.

Avamisel raporteeris peakorraldaja Piirivalvekooli ülem leitnant Peep Jaagant Harju piirivalverajooni ülemale Põhja piirivalvepiirkonna ülemale ülesannetes major Jüri Kalvele toimkondade valmisolekust võistlusteks. Kutsevõistluste avamisele järgnes võistlejate ja korraldajate брифing, kus kohtunikud tutvustasid eelseisvaid võistlusalasid.

Kahe päeva jooksul pidid maismaapiiri toimkonnad hakkama saama esmaabi andmisega, menetlema näidishaldusaja, oskama kasutada arvutit, teostama transportvahendi kontrollimist, näitama oma teoreetilisi erialaseid teadmisi, määrama sündmuse toimumise kohta, näitama teenistusrelvast laskmise taset ja osalema kompleksharjutusel (autoratta vahetamine, lõkke süütamine ja vee keema ajamine, maastikul orienteerumine ja päästerõnga heitmine täpsuse peale).

Peale pingelist võistlust saavutas 29 punktiga I koha Peipsi piirivalvepiirkonna toimkond koosseisus seersant Taivo LALIN ja

kapral Arbo SILLAOTS, neist vaid 0,5 punkti kaugusele jäi Valga piirivalvepiirkonna toimkond, vbl Sulev TAIMUR ja kpr Aivar TAMM. Kolmanda auhinnalise koha 26 punktiga saavutas Kagu piirivalvepiirkonna toimkond koosseisus n-vbl Priit PILLE ja n-srs Marek KLAUS.

Piirikontrollialasel kutsevõistluses osales 9 toimkonda kõikidest piirkondadest (Põhja kahe toimkonnaga). Ka selles võistluses pidid piirivalvurid üles näitama oma oskusi ja teadmisi erinevates valdkondades (esmaabi andmine, haldusaja menetlemine, arvuti kasutamine, laskmine, erinevad teadmised viktoriinis jne). Erilist tähelepanu pöörati võistlusel piirikontrolli toimkondade teadmistele oma põhialal – dokumentide tundmisele ja võltsingute avastamisele. Siinkohal tahaks eriti esile tuua Saaremaa piirivalvepiirkonna toimkonna, n-vbl Tarmo VAHTER ja kpr Hille KRAUTMAN teadmisi dokumentide võltsimise avastamisel. Nad olid ainukesed piirivalvurid, kes tundsid ära dokumendi, mille kohta piirivalveameti reisidokumentide hinnangu keskuse spetsialistid olid koostanud üksikasjalise kirjelduse. Teiste piirkondade teenistusjaoskonnad ja piiripunktide juhtkonnad hoiavad arvatavasti nimetatud kirjeldusi vaid oma lauasahelites.

Piirikontrolli toimkondade seas saavutas 48,5 punktiga I koha Valga piirivalvepiirkonna toimkond, vbl Klaus ARMENSON ja kpr Ergo JAAKSON. Teisele kohale 47,5 punktiga jäi Kagu piirivalvepiirkonna toimkond, srs Aldo NARUSON ja rms Jaan HEERING ning kolmanda koha 46,5 punktiga saavutas Põhja piirivalvepiirkonna II toimkond, vbl Marko JÜRIOJA ja kpr Gabriel VAGNER.

3x Jaan Rõõmus

Ülal head arvutitundjad Sulev Taimur ja Aivar Tamm Valgast, all tulemeister Arbo Sillaots Peipsist ja pulsi asjatundja Küllike Latik Hiiumaalt.

Sõjapüssist laskjad kogunesid Valgamaale

6.-7. septembril toimusid Valgamaal Metsniku lasketiirus Eesti ja piirivalve meistrivõistlustest sõjapüssist laskmises.

Eesti meistrivõistluste arvestuses võttis ülekaaluka esikoha Rein Horn Piirivalvekoolist. Tema tulemuseks märgiti suurmeistri väärilised 575 silma, mis kordab 1997. a. Tallinnas tema enda poolt saavutatud Eesti rekordit. Ka teine ja kolmas koht saavutati suurmeistri normi täitmisega. Teine oli Põlva Kaitseliidu eest esinenud Aivar Kuhu 568 silmaga ja kolmas Julgestuspolitseis teeniv aga Männiku Laskurklubi esindav Ain Muru 566 silmaga.

Eraldi arvestust peeti lahtise sihikuga lasknute vahel. Selles arvestuses oli parim Kagu PVP all ohvitser Arvi Suvi 364 silmaga. Järgnesid Põlva Kaitseliidu mehed Maidu Kuk 358 silmaga ja Tarmo Haljak 330 silmaga. Piirivalve meistrivõistluste arvestuses järgnes Rein Hornile Jevgeni Farforovski Narva - Jõesuu Õppekeskusest 555 silmaga. Kolmandaks tuli

Kalvi Randma Kagu Piirivalvepiirkonnast, kes tabas 534 silma. Meie väsimatu laskespordi arendaja Matti Kanep jäeti seekord 530 silmaga neljandaks. Eraldi arvestuses lahtise sihikuga lasknute vahel olid paremad Arvi Suvi Kagu Piirivalvepiirkonnast 364 silmaga, Ülar Truu Saaremaa Piirivalvepiirkonnast 316 silmaga ning Eiko Lust Valga Piirivalvepiirkonnast 306 silmaga.

Mati Jaeski

EESTI- JA PIIRIVALVE MEISTRIVÕISTLUSED SÕJAPÜSSIST LASKMISES

300 m

06. september – 07. september 2001. a. Valgamaal, Metsnikul

Peakorraldaja: Matti Kanep

Peakohtunik: Rain Kuus

Peasekretär: Meelis Kask

Kohtunikud: Eduard Sokolovski

Viia Kaldam

Eiko Lust

Kait Treufeldt

Aavo Kenk

Kaur Ellermaa

Holger Härm